

Asia

Komission lisätalousarvioesitys nro 4 EU:n talousarvioon varainhoitovuodelle 2020; komission ehdotus Euroopan unionin solidaarisuusrahaston varojen käyttöönnotosta Portugalin, Espanjan, Italian ja Itävallan avustamiseksi

Kokous

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Komissio antoi 30.4.2020 ehdotuksen (COM(2020) 200 final) Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi solidaarisuusrahaston varojen käyttöönnotosta Portugalin, Espanjan, Italian ja Itävallan avustamiseksi sekä niihin liittyvän lisätalousarvioesityksen nro 4/2020 (COM(2020) 190 final).

Komission ehdotuksia käsitellään EU:ssa erittäin kiireellisinä. Ehdotuksia valmistellaan neuvoston budjettikomitean epävirallisessa videokokouksessa 6.5.2020, minkä jälkeen ne siirtyvät Coreperin käsiteltäviksi. Alustavan aikataulutiedon mukaan Coreper 13.5.2020 päättäisi 8 viikon määräajan lyhentämisestä ja käynnistäisi kirjallisen menettelyn neuvoston kannan vahvistamiseksi. Neuvoston kirjallinen menettely päättyisi 31.5.2020. Komission ehdotukset edellyttävät myös käsittelyä Euroopan parlamentissa. Euroopan parlamentti ottaisi ehdotuksiin kantaa kesäkuun täysistunnossaan, joka alustavien tietojen mukaan järjestettäisiin 17.-18.6.2020.

Suomen kanta

Valtioneuvosto voi tukea komission ehdotusta solidaarisuusrahaston varojen käyttöönnotosta tukea hakeneiden maiden luonnonkatastrofialueiden avustamiseksi ja voi hyväksyä siihen liittyvän lisätalousarvioesityksen nro 4/2020.

Mikäli ehdotusten sisältö muuttuisi neuvoston käsittelyssä, poikkeuksellisten käsittelyolosuhteiden ja kiireellisyyden johdosta valtioneuvosto arvioisi ja voisi hyväksyä muutoksia ottaen huomioon Suomen kokonaisuus.

Pääasiallinen sisältö

Tämä perusmuistio perustuu englanninkieliseen asiakirja-aineistoon komission ehdotuksista.

[Lisätalousarvioesitys 4/2020](#)

Lisätalousarvioesitys nro 4 vuoden 2020 talousarvioon kattaa yhteensä 272 498 208 euron käyttöönnoton Euroopan unionin solidaarisuusrahastosta maksusitoumus- ja maksumäärärahoina. Solidaarisuusrahaston varojen käyttöönotto liittyy luonnonkatastrofien aiheuttamien tuhojen korjaamiseen Portugalissa, Espanjassa, Italiassa ja Itävallassa, joiden osalta komissio on vastaanottanut asiaankuuluvat hakemukset.

Euroopan unionin solidaarisuusrahasto määritellään rahoituskehysasetuksen (neuvoston asetus (EU, Euratom) nro 1311/2013) 10 artiklassa.

Komissio ehdottaa lisätalousarviolla muutoksia seuraaviin budjettilinjoihin (summat euroina):

Käyttökohde	Budjettilinja	Nimi	Sitoumukset	Maksut
<i>Apu EU:n solidaarisuusrahastosta</i>	13 06 01	Apu jäsenvaltioille sellaisen suuren luonnonkatastrofin yhteydessä, jolla on vakavia vaikutuksia elinoloihin, luonnonympäristöön tai talouselämään	+272 498 208	+272 498 208
YHTEENSÄ			+272 498 208 euroa	+272 498 208 euroa

Budjettilinjaa 13 06 01 siis vahvistetaan yllä olevan mukaisesti noin 272,5 miljoonalla eurolla sekä sitoumus- että maksumäärärahoina.

Vuoden alussa solidaarisuusrahastossa oli varoja noin 1 150,5 miljoonaa euroa, mikä koostui vuodelta 2019 siirtyvistä varoista (noin 553 miljoonaa euroa) sekä vuodelle 2020 käytettävissä olevasta osuudesta noin 597,5 miljoonaa euroa.

Tässä vaiheessa vuotta suurin käytettävissä oleva summa olisi noin 1 001,1 miljoonaa euroa, kun on otettava huomioon rahoituskehysasetuksen asettama vaatimus jättää sivuun vähintään 25 % (= noin 149,4 miljoonaa euroa) ko. vuoden solidaarisuusrahaston varoista lokakuun 1. päivään kuluvaan vuotta asti.

Jos nyt esitetty hakemus solidaarisuusrahaston käyttöönottamiseksi ja asiaan liittyvä lisätalousarvioesitys hyväksytään ehdotetun laisena, jää solidaarisuusrahastoon varoja käytettäväksi ennen lokakuun ensimmäistä päivää vielä noin 722,1 miljoonaa euroa.

Portugalin, Espanjan, Italian ja Itävallan hakemukset solidaarisuusrahaston varojen käyttöönottamiseksi

Portugalin hakemuksen taustalla on hurrikaani Azoreilla lokakuussa 2019. Espanjan hakemus koskee syyskuussa 2019 tapahtuneita tuhoja, jotka johtuivat epätavallista runsaimpien sateiden aiheuttamista tulvista. Italian ja Itävallan hakemusten taustalla on sama äärimmäinen sääilmiö syksyllä 2019, joka aiheutti tulvia ja maanvyörymiä suuressa osassa Italiaa sekä osassa Itävaltaa.

Komission mukaan hakemukset täyttävät solidaarisuusrahaston varojen myöntämiselle asetetut vaatimukset ja esittää rahaston varojen käyttöönottoa korvaamaan em. maissa tapahtuneiden luonnonkatastrofien aiheuttamia tuhoja.

Tarkemmin komission esitys muodostuu alla olevan taulukon mukaisesti:

Jäsenvaltio	Katastrofin määrite	Välittömät vahingot (milj. EUR), noin	Sovellettava alueellisen katastrofin kynnysarvo* (milj. EUR)	Mittavan katastrofin kynnysarvo (milj. EUR)	2,5 % välittömistä vahingoista kynnysarvoon asti (milj. EUR)	6 % välittömistä vahingoista kynnysarvon ylittyessä (EUR)	Ehdotetun tuen kokonaismäärä (EUR)	Ennakkoa maksettu (EUR)
PORTUGALI	Alueellinen (2(3) art.)	328,5	39,3	-	8,2	-	8,2	0,8
ESPANJA	Alueellinen (2(3) art.)	2 269,7	1 287,1	-	56,7	-	56,7	5,7
ITALIA	Mittava (2(2) art.)	5 619,9	-	3 585,3	89,6	122,1	211,7	-
ITÄVALTA	Naapurivaltio (2(4) art.)	93,2	-	-	2,3	-	2,3	-
YHTEENSÄ							278,994	

*1,5 % BKT:sta tai 1 % BKT:sta etäisimmillä alueilla.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

EUT-sopimuksen 314 artikla. Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen 106 A artikla; erityinen lainsäätämisyjärjestys, määräenemmistö neuvostossa.

Neuvoston asetus (EU, Euratom) nro 2012/2002 Euroopan unionin solidaarisuusrahaston perustamisesta.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Komission ehdotukset edellyttävät Euroopan parlamentin ja neuvoston käsittelyä. Asian valmistelusta Euroopan parlamentissa vastaa budjettivaliokunta. Euroopan parlamentti ottaisi ehdotukseen kantaa kesäkuun täysistunnossaan, joka alustavien tietojen mukaan järjestettäisiin 17.-18.6.2020.

Kansallinen valmistelu

EU 34 (budjetti- ja hallintoasiat) -jaoston kirjallinen menettely 5.-6.5.2020.

Eduskuntakäsittely

Komission 30.4.2020 antamat esitykset saatetaan kiireellisinä eduskunnan käsiteltäväksi perustuslain 97 §:n mukaisella selvityksellä (E-kirje). Kyse on poikkeusmenettelystä, jossa perustuslain 96 §:n mukaisesta asiasta (U-asia) toimitetaan asian kiireellisyyden vuoksi perustuslain 97 §:n mukainen E-kirje. Asian käsittelyaikataulu unionissa on erittäin kiireellinen, eikä kansallinen käsittely perustuslain 96 §:n mukaisessa menettelyssä olisi käytännössä mahdollista ennen kuin komission esitykset etenevät tosiasiallisesti päätettäväksi neuvostossa. Eduskunnalle toimitetaan lisäksi mahdollisimman pian perustuslain 96 §:n mukainen U-kirjelämä.

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Lisätalousarvioesityksellä ei ole vaikutusta kansalliseen lainsäädäntöön tai Ahvenanmaan asemaan.

Taloudelliset vaikutukset

Lisätalousarvioesityksellä esitetään käyttöönotettavaksi solidaarisuusrahaston varoja noin 272,5 miljoonaa euroa sekä sitoumus- että maksumäärärahoina.

Suomen laskennallinen maksuosuus käyttöönotettavista maksumäärärahoista olisi noin 4 miljoonaa euroa, mikä nostaisi Suomen kansalliset maksut EU:lle 2 062 miljoonaan euroon vuonna 2020.

Kuluvalle vuodelle kansallisessa talousarviossa on budjetoitu maksuihin Euroopan unionille (mom. 28.92.69) yhteensä 2 087 miljoonaa euroa. Komission lisätalousarvioesityksestä johtuva noin 4 miljoonan euron lisäys jää alle kansallisessa talousarviossa budjetoidun 2 087 miljoonaa euron, joten maksujen kasvu voidaan hoitaa käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Komission lisätalousarvioesitys nro 4/2020 ja siihen liittyvä ehdotus EU:n solidaarisuusrahaston varojen käyttöönottamisesta eivät liity COVID-19 -tilanteeseen, vaikkakin solidaarisuusrahaston soveltamisalaa on hiljattain laajennettu myös vakaviin kansanterveysuhan tilanteisiin (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) nro 461/2020).

Asiakirjat

COM (2020) 190 final (EU:n solidaarisuusrahaston käyttöönotto)

COM (2020) 200 final (komission lisätalousarvioesitys nro 4/2020)

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/BO Anna Hyvärinen puh. 029 5530405, anna.hyvarinen (at) vm.fi

EUTORI-tunnus

EU/2019/0277, EU/2020/0880

Liitteet**Viite**

Asiasanat
Hoitaa

Tiedoksi
